

Mircea Radu Iacoban

PROCESUL MAIMUȚELOR

Citești și te crucești: „*fiecare celulă, fiecare frunză, fiecare insectă sau oricare organism strigă prin limbajul complexității: Dumnezeu m-a creat!*” Nimic și nimănui de reproșat, dacă fraza de mai sus ai auzi-o rostită de la amvonul bisericii, ori ai întâlni-o în cartea de religie. Ea străluce, însă, în... manualul de biologie pentru clasa a IX-a, aflat la îndemâna elevilor încă din 2002 și, zice-se, aprobat de Ministerul Educației! De altfel, cartea de școală editată la Oradea poartă și un titlu elocvent: „Măiestrie și strălucire divină în biosferă”. Argumentația „științifică” a autoarei (Maria Popa) se constituie din fraze de următorul calibru: „plantele au fost create în ziua a treia a săptămânii de creație, conform afirmațiilor scripturale, toate în aceeași zi, indiferent de complexitatea lor.” Deși în nici o țară europeană nu s-a editat, până acum, un astfel de manual, al cărui nivel științific (!) pleacă de „afirmații scripturale”, spre a se întoarce tot la ele, chestiunea n-ar fi scandalosă dacă, în școala românească, s-ar discuta și teoria evoluționistă. Nici vorbă! Suntem singura țară din Uniunea Europeană în care darwinismul a fost scos din programa școlară! Isprava a izbutit-o intelectualul Hârdău, care, în 2006, s-a străduit să se arate mai catolic decât Papa – câtă vreme până și Benedict al XIV-lea a recunoscut că „*evoluționismul* (teoria lui Darwin, n.n.) *este mai mult decât o ipoteză.*” Ca să nu mai vorbim despre faptul că o Rezoluție a Consiliului Europei, adoptată în 2007, recomandă statelor UE să promoveze predarea în școli a „*teoriei evoluționiste ca principală teorie științifică.*” (O teorie secundară *științifică* nici nu prea știm să fie...) Deci, Papa, da, UE, da, Hârdău, nu! Într-un adevărat hârdău de prostie și ignoranță s-a înecat, după tipicul românilor, care scot carul dintr-un șanț, spre a-l prăvăli în celălalt, teoria lui Darwin! Un singur ministru al unei țări europene, cel de la Belgrad, a avut o inițiativă similară și a trebuit imediat să demisioneze, mai ales datorită protestului... cui credeți? Al Patriarhului ortodox al Serbiei, care s-a pronunțat hotărât pentru predarea evoluționismului în școală! Situație complet pe dos în USA, unde profesorul Behe (Pennsylvania) a trebuit să se adreseze Tribunalului Federal pentru a primi dreptul de... a critica teoria lui Darwin în școală – ceea ce, desigur, configurează cel de al doilea pol al exagerării. Și-n timp ce evoluționismul este ținut inchiștorial sub obroc, la TVR sunt programate emisiuni în care Darwin este pus sever la colț, inclusiv de o prof. dr. care s-a declarat partizană a divinului creaționism deoarece, chimistă fiind, a constatat că nu toate argumentele darwinismului pot primi confirmare de laborator. Așa că facerea lumii în șapte zile (pe asta, probabil, a verificat-o în eprubetă) rămâne singura teorie

de însușit și susținut. De ce singura? Aici e aici. Trăim, totuși, într-un veac și-ntr-o orânduire în care libertatea de gândire se numără printre principalele drepturi ale omului. Cine vrea să creadă că se trage din maimuță, e slobod s-o facă. Cine-i convins că lumea-i creație divină, e la fel de îndreptătit la opinie și la respectarea crezului său. Respectul nostru față de religia țării și față de biserica românilor nu justifică pudica ascundere a celeilalte teorii: dimpotrivă! Darwin s-a născut acum două veacuri, cartea lui fundamentală, *Originea speciilor*, a apărut în urmă cu un secol și jumătate. Savantul englez n-a avut cum să aibă acces la cuceririle performante ulterioare ale științei; a emis o ipoteză, cu argumentele la îndemâna cercetătorului atunci. Meritele lui Darwin nu stau doar în construirea teoriei cu maimuța-strămoașă; în urma cercetărilor sale, s-a demonstrat rolul evoluției în variabilitatea speciilor, s-au identificat și alte cauze ale variațiunii organismelor, s-a întemeiat tehnica selecției artificiale în crearea de noi rase și soiuri, el influențând hotărât dezvoltarea paleontologiei, embriologiei, fiziologiei, anatomiei, sistemicii etc. Sigur că, în ansamblu, evoluționismul are implicații filosofice și chiar teologice. Pe unii i-a convins, pe alții, nu. Dacă predarea religiei în școală este considerată o necesitate (recent, noi am exagerat din nou, trecând religia printre obiectele de studiu obligatorii, deși normal – și democratic – era să fie considerat opțional...) la fel de necesară este și prezentarea ipotezei darwiniste. Argumentul că 73% dintre elevi cred că omul a fost creat de Dumnezeu și, în consecință, predarea evoluționismului nu se justifică, nu rezistă: poate tocmai de aceea cred astfel, fiindcă li se interzice informarea alternativă... În 1925, la Dayton, a fost judecat profesorul suplinitor John Scopes, cel ce a predat (după manual!) un curs de evoluția speciilor – astfel intrând în istorie mult mediatizatului „proces al maimuțelor” (vă mai amintiți filmul regizorului Kramer, cu Spencer Tracy în rolul principal?) Sentința a subliniat ridicolul situației, câtă vreme procurorul... s-a oferit să plătească din buzunarul lui cei 100 de dolari cu cât a fost amendat Scopes. Există, la noi, un ONG intitulat „Solidaritatea pentru libertatea de conștiință”. Mă-ntreb de ce nu l-a acționat în judecată, la timpul potrivit, pe intelectualul Hârdău, ori, de ce nu, după surpriza cu manualul de la Oradea, pe actualul Ministru al Educației, declanșând „procesul maimuțelor” ediția 2009. Ar fi de tot hazul. Dar haz de necaz, fiindcă încă odată am arăta lumii cât de rudimentar, de anacronic și de nedemocratic se poate gândi (și acționa) într-o țară intrată, teoretic, în familia europeană, dar rămasă, practic, cu penibile sechele din alt veac.